

Stóra byggivirksemið fer at minka í 1989

— Tað nógva byggivirksemið í Føroyum kemur neyvnan at standa við leingi afturat. Vit mugu innsiggja, at virksemið fer at minka longu í 1989, uttan mun til hvør situr við politiska valdinum.

Hetta sigur Gunnar Waagstein, forstjóri í byggifyritøkuni »G. Waagstein«, í samrøðu við blaðið »Verkfrøði«, sum kom út nú um dagarnar.

Blaðið skrivar um henda aktuella spurning:

Tað nógva byggivirksemið í Føroyum ger, at arbeiði er til allar hendur. Hjá byggifelagnum G. Waagstein hava tey eisini úr at gera. Har arbeiða í dag umleið 80 fólk, av teimum eru fimm verkfrøðingar og tveir byggiteknikarar.

Byggifyritøkan hevur gjørt sáttmálar um arbeiði meira enn eitt ár fram í tíðina, men hvussu leingi fer so hetta øgila byggivirksemið at standa við, og hvørjar verða avleiðingarnar fyri eina slíka fyrirkøsum sum G. Waagstein, um útbóðið bráðliga minkar?

Gunnar Waagstein er forstjóri og hevur verið við at mynda fyrirkøsum øll hesi 40 árin. Sum stovnari av eini av Føroya elstu byggifyritøkum hevur hann verið úti fyri eitt sindur av hvørjum. Verkfrøði hevur tosað við hann. Hann sigur:

Broytingar

— Royndir minar vísa, at arbeiðir tú í byggifakinum, so mást tú altíð roknað við stórum broytingum. Tað var tann tíð, tá litið og einki arbeiði var at fáa. Minnist m.a. tíðina frá fyrst í 50-unum, tá næstan einki arbeiði var. Vit vóru triggjar fyrirkøsum, sum buðu upp á at leggja dekk í keilina í Havn, men tá býráðið ikki kundi semjast um, hvør skuldi fáa arbeiði, var lutakast. Eg havi ongan tíð vunnið í lottarinum, men ta ferðina vann eg lutakastið.

Útbóð — fyrimunir og vansar

Nógv er broytt síðani tá. Í dag hava vit jú úr at gera. Tað er sjálvsagt gott, men ovurstóra útbóðið hevur eisini vansar við sær. Eitt nú merkja nógvar fyrirkøsum sviðan av, at torført er at innflyta fremmanda arbeiðsmegi, og tað haldi eg er sera óheppið fyri samfelagið sum heild. Vit fáa m.a. ein sosialan trupulleika at dragast við — ikki minst tá arbeiðini minka aftur og hesi fólk standa á berum. Sjálvið royna vit at klára okkum við føroyskari arbeiðsmegi, sigur Gunnar Waagstein. Og hann heldur fram:

Nýggjar fyrirkøsum

— Tað stóra útbóðið hevur so eisini við sær, at verandi fyrirkøsum eru ikki forar fyri at átaka sær øll arbeiðini, nú tey skulu gerast um næstan somu tíð. Hetta skapar ein nýggjan torv, og vit fáa tí fleiri nýggjar bygg- og handverkara-

fyrirkøsum. Menn keypa lastbilar og maskinur. Útlenskar fyrirkøsum floyma inn í landið. Steðan verður so tann, at vit í síðsta enda fáa fleiri byggivirki enn flakavirki. Tað er ein óheppin gongd. Útlensku fyrirkøsum hava so eisini meira spesialiserað fólk og kann hetta skapa trupulleikar fyri verandi føroyskar fyrirkøsum, tí effektiviteturin hjá okkum kann ongantíð bliva heilt tann sami sum hjá teimum, sum koma úr einum nógvi stórri landi, og tað kann gerast hættisligt fyri okkum í longdini.

Gunnar Waagstein dylur heldur ikki fyri, at fer virksemið bráðliga at minka, so verður ein øgiligur »bardagi« um at fáa arbeiðini. Tað kann so aftur hava við sær undirbýðing.

Hann minnst í hesum sambandi aftur á tíðina fyrir 4–5 árum síðani. Tá var so litið at gera, at tú av 50 tilboðum fekk kanska eitt arbeiði, sum gav litlar og ongar pengar. Tað kundi vera so galið, at ein varð noyddur at seta pengar til fyri at fáa arbeiði.

Kredittfeløgini

Men vend kom í tá donsku kredittfeløgini lótu upp fyrir pengakassanum. Við eitt floymdu pengar inn í landið, og fólk kundu læna upp á rættliga lagaligar treytir. Hetta hevði við sær, at virksemið vaks nógvi. Men nú eru hesir pengar so um at vera uppbrúktir og roknar Gunnar Waagstein við, at vit longu í 1989

Teir báðir feðgarnir, Gunnar og Eyðun Waagstein eru ávíkavist forstjóri og stjóri. Her eru teir uttanfyri eitt av seinastu arbeiðunum hjá byggifyritøkuni, katólsku kirkjuna í Havn, sum Árni Winther hevur teknað.

fara at merkja eina minking í virksemiinum.

— Sjálvandi steðgar ikki alt upp, men vit sum arbeiða í byggifakinum, mugu duga at innsiggja, at virksemið fer at minka, uttan mun til hvør situr við politiska valdinum í landinum.

— Hetta hava vit tikið til eftirtektar, sigur Gunnar Waagstein. Vit mugu til at repa seglini, meðan tíð er. Eg rokni við, at vit longu í 1990 fara at merkja stórar broytingar. Hetta vil so koma heilt av sær sjálvum, tá kredittfelagsævintýrið er um at vera av.

Privata virksemið fer tiskil at minka.

Stýring

Men hvussu við almenna virksemiinum spurdu vit Gunnar Waagstein?

— Har fer at vera ein dystur millum kommunurnar, lögtingið og landsstýrið. Kommunurnar hava nevnliga nógvi stórri ynski enn tær hava keypiorku til. Meira hevði tað ikki verið betri við meira stýring?

— Tað hevði verið gott, men planstýring er torfer. Hon kundi borið til millum kommunurnar og landsstýrið, men sum vit vita, so trýsta kommunurnar á, og ein lögtingsmaður, sum kemur heimaftur uttan ein vegastubba ella eina lending, hann verður jú ikki valdur aftur. Hatta er gamla og afturvendandi myndin.

Normalur og sunnur útviklingur

Hvørji ynski hevur tú so til framtíðina?

— Tað er mín vón, at vit fáa ein normalan og sunnan útvikling. Eitt av mínum størstu ynskjum er, at vit ein dag kunnu skúla arbeiðsfólkið í byggifakinum til at brúka tær mongu maskinurnar. Hetta fer at kosta pengar, men tað kann ikki vera rætt, at øll onnur í samfelagnum vera skúlað til hetta og hatta, men bara ikki tey fólk, sum skulu hava ábyrgdina av stórum og kostnaðarmiklum arbeiðsmaskinum.

Maðurin við spakanum »er en saga blot«. Næstan hvørt tann einasti arbeiðsmaður kemur helst at fáast við maskinur í framtíðini. Harafturat kemur, at tað bliva færri og færri arbeiðsfólk og fleiri og fleiri maskinur á arbeiðsplássunum.

Styrki og stavnhalð

Annars vónar Gunnar Waagstein, at teirra styrki eisini í framtíðini verður, sum higartil, at teir kunnu átaka sær øll mógulig arbeiði so nógva staðni sum gjørligt í landinum.

— Tað er hetta, sum hevur eyðkent okkum øll hesi 40 árin, og eg vóni, at yngri ættarliðið, sum hevur tikið við megnar at halda fram við hesum stavnhalðinum.